

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันการสอนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ได้มีการดำเนินการกันอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกทั่วไป ส่วนใหญ่มีคณาจารย์จากต่างประเทศเป็นผู้วางรากฐานในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในกรุงเทพมหานคร และขยายสาขาออกไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยกรมวิชาการได้อนุญาตให้โรงเรียนจัดสอนได้เองเพื่อวางรากฐานเบื้องต้นในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน และเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครอง การสอนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นี้ได้ถือปฏิบัติมานานจนกลายเป็นนโยบายหลักของการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกต่าง ๆ ในขณะเดียวกันโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการก็เริ่มสอนวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 โดยอยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จำนวน 2 ฉบับ และแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 1 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูวิชาการ และครูผู้สอน โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 21 คน ครูวิชาการจำนวน 21 คน และส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนจำนวน 189 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.35 การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็นความเรียง และนำเสนอเป็นตารางพร้อมทั้งบรรยายประกอบ ซึ่งจากข้อมูลผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-44 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่มานานระหว่าง 1-5 ปี ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

1.2 ครูวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าวิชาการ และครูวิชาการด้านหลักสูตร ปฏิบัติหน้าที่นี้มานานระหว่าง 1-5 ปี ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

1.3 ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระหว่าง 1-5 ปี มีคาบเวลาที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 45 คาบ/สัปดาห์ขึ้นไป เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เคยเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในด้านวิธีการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

2. สภาพการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

2.1 การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่งจัดส่งผู้แทนครูไปร่วมเป็นกรรมการจัดทำหลักสูตรในกลุ่มวิชาการโรงเรียนของแต่ละคณะนักบวช มีครูวิชาการและหัวหน้าหมวดไปร่วมจัดทำกำหนดการสอน เลือกรหัสเรียน และ/หรือออกข้อสอบร่วมกัน สำหรับอีกลักษณะหนึ่งเป็นการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรขึ้นใช้ภายในโรงเรียนเอง โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ช่วย

อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับชั้นและครูผู้สอน โดยมีหน้าที่ในการจัดทำกำหนดการสอน เลือกหนังสือเรียนหรือจัดทำเอกสารประกอบการเรียน และกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ได้นำกำหนดการสอนจากฝ่ายการศึกษาโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ (นอกสังกัด) มาใช้

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานก่อนจัดทำหลักสูตร เนื่องจากไม่มีความรู้ในเรื่องขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตรที่ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานประกอบ และคิดว่าเป็นวิชาหนึ่งที่มีอยู่ในหลักสูตรประถมศึกษาอยู่แล้ว ส่วนโรงเรียนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานก่อนจัดทำหลักสูตร ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาต่อในแต่ละระดับชั้น จุดมุ่งหมายหรือนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่

สำหรับการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เพราะโรงเรียนพิจารณาว่าวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีการศึกษาต่อเนื่องกันถึงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนโรงเรียนที่มีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ได้พิจารณาจากจุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของกรมวิชาการเป็นหลัก สำหรับการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษของแต่ละระดับชั้นกำหนดจากเนื้อหาในหนังสือเรียน

การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมจากหนังสือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมจากหนังสือเรียนของกรมวิชาการและของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ไม่เน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนเป็นพิเศษ แต่ใช้วิธีผสมผสานการฝึกทักษะทั้งสี่ด้านนี้ไปด้วยกัน

ส่วนการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 และยึดระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตามที่กรมวิชาการได้กำหนดไว้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีการประเมินผลการเรียนระหว่างภาคและการประเมินผลปลายภาค

2.2 การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การจัดเตรียมบุคลากร ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาจากเอกสารความรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการบำรุงขวัญและเสริมสร้างความรู้สึที่ดีต่อหลักสูตรแก่ครูผู้สอน โดยการสนับสนุนให้ไปอบรม คุงาน หรือลาศึกษาต่อ

การจัดการวางสอน โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดอัตราเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการวางสอนของโรงเรียน คือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูวิชาการ โดยครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วม จำนวนคาบเวลาในการจัดการวางสอนวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละวันใน 1 สัปดาห์จะเท่ากัน โดยคาบเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนดให้มีความเพียงพอกับการปฏิบัติจริงในการสอนของครูผู้สอน

การจัดครูเข้าสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้หลักการในการจัดครูเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยตรงตรงกับวิชาที่สำเร็จการศึกษา และสาเหตุที่ครูผู้สอนสอนวิชาภาษาอังกฤษก็เพราะตรงกับวิชาการที่สำเร็จการศึกษาเช่นเดียวกัน วิชาที่ครูผู้สอนต้องสอนนอกจากวิชาภาษาอังกฤษได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

การจัดสถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดห้องปฏิบัติการภาษา (Sound Lab) โดยสภาพของห้องทันสมัย ใช้การได้ดี และมีเพียงพอ ครูผู้สอนจัดห้องเรียนโดยคณะเด็กเก่งเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน การจัดโต๊ะในชั้นเรียนเป็นแถวตอนลึก ช่วงระยะเวลาในการเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเรียนใหม่ตามกิจกรรมการสอนของครู ห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การจัดบรรยากาศในห้องเรียนโดยการให้มีสื่อการสอนไว้ในห้องเรียน

การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการชี้แจงจุดประสงค์แก่นักเรียนก่อนการสอน โดยชี้แจงเป็นบางครั้งก่อนการสอน ครูผู้สอนเตรียมการสอนโดยอ่านเนื้อหาในหนังสือที่สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษได้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัด โดยได้จัดกิจกรรมตามเนื้อหาในบทเรียน และใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน (The Eletic Method)

การจัดกิจกรรมเสริมบทเรียนได้มีการเล่นเกมที่แข่งขันทางภาษาอังกฤษ โดยหลักการที่ครูผู้สอนยึดถือในการจัดกิจกรรมเสริมบทเรียนคือ เพื่อให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการสนับสนุนโดยวิธีจัดงบประมาณให้ดำเนินการ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน ครูผู้สอนแต่ละคนจัดทำกันเอง วัสดุหลักสูตรที่ครูผู้สอนใช้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ สื่อการสอน และแบบฝึกหัดเสริมทักษะโดยสื่อการสอนครูผู้สอนได้ใช้เป็นบางบทเรียน เช่น รูปภาพ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ครูผู้สอนใช้เลือกสื่อการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน สื่อการสอนมีปริมาณไม่เพียงพอ ครูผู้สอนแก้ไขโดยการจัดทำขึ้นเอง สภาพของสื่อการสอนที่โรงเรียนอยู่ในสภาพทันสมัยใช้งานได้ดี

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดโดยวัตถุประสงค์เพื่อเสริมทักษะด้านภาษาแก่นักเรียน และให้มีโอกาสร่วมกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การจัดนิทรรศการทางวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านภาษาของนักเรียน โดยไม่มีการบังคับให้สมัครใจ เข้าร่วมกิจกรรม

การจัดสอนซ่อมเสริม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อซ่อมเสริมทักษะในด้านที่บกพร่องของผู้เรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษโดยสอนซ่อมเสริมทั้ง เด็กเรียนเก่งและ เด็กเรียนอ่อน โดยวิธีการสอนได้สอนในสิ่งที่ยากไปสู่สิ่งที่มีความยากซับซ้อนขึ้น

การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการโดยหัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยวิธีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ภาคเรียนละครั้ง

2.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูวิชาการ

และครูผู้สอน โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน ภาคเรียนละครั้ง สำหรับการสร้างความเข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการโดยวิธีการให้ครูเข้ารับการอบรม ส่วนการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการโดยให้ครูปรับปรุงแผนการสอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

3. สภาพปัญหาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัด สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

3.1 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เนื่องจากเป็นการจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรในกลุ่มวิชาการโรงเรียนของแต่ละคณะนักบวช การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เนื่องจากไม่ได้มีการดำเนินการ สำหรับการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เนื่องจากครูให้ความร่วมมือและกำหนดได้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ส่วนการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา เนื่องจากดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการ จึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3.2 ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การจัดเตรียมบุคลากร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากขาดเอกสารในการศึกษาหาความรู้ การจัดตารางสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา โดยในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากการสอนส่วนมากอยู่ในช่วงบ่าย นักเรียนไม่สนใจเท่าที่ควร ส่วนการจัดครูเข้าสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากได้รับมอบหมายงานด้านอื่น

ให้ปฏิบัติควบคู่กัน สำหรับการจัดสถานที่ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำและการใช้วัสดุ
 หลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา โดยปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบในการจัดทำสถานที่ คือ
 ขนาดของห้องเรียนไม่พอเหมาะแก่กับจำนวนนักเรียน การจัดการเรียนการสอน ปัญหาส่วนใหญ่
 ของครูผู้สอน คือ พื้นฐานความรู้ของนักเรียนแตกต่างกันมาก และปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบ
 ในการจัดทำและการใช้วัสดุหลักสูตร คือ ไม่มีเวลาในการใช้และการจัดทำ ส่วนการจัด
 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน โดยในส่วนที่เป็นปัญหา
 ส่วนใหญ่เนื่องจากขาดสถานที่ในการจัด การสอนซ่อมเสริม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา โดย
 ในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากนักเรียนไม่ให้ความสนใจ และการนิเทศติดตามผลการใช้
 หลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา โดยในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากภาระหน้าที่งาน
 ประจําวันมาก

3.3 ปัญหาการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา
 ในการดำเนินงาน โดยในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากครูผู้สอนไม่มีเวลาในการประเมินผล
 การใช้หลักสูตร การกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ในส่วนที่เป็นปัญหา
 ส่วนใหญ่เนื่องจากระยะเวลาในการประเมินผลแต่ละครั้งไม่สม่ำเสมอ สำหรับการสร้างความ
 เข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และการนำผลการประเมินการใช้
 หลักสูตรมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน โดย
 ในส่วนที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากขาดการให้ความรู้ ความเข้าใจจากผู้บริหาร และภาระ
 หน้าที่งานประจำของครูผู้สอนมีมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้เสนอมาข้างต้น มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และสมควรนำมาอภิปราย

ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การดำเนินงานจัดทำหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและไม่มีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่โรงเรียนไม่ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมีผลต่อการไม่ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรด้วยเพราะข้อมูลพื้นฐาน เช่น ความมุ่งหมายของโรงเรียน ความต้องการของสังคม ปรัชญาและจิตวิทยา ฯลฯ จะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ผู้จัดทำหลักสูตรกำหนดไว้ว่าจะให้ผู้เรียนได้ประโยชน์อะไรจากการศึกษาในหลักสูตรนี้ไปแล้ว ซึ่งในสภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้จัดทำหลักสูตรไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะคิดว่าวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีความต่อเนื่องกัน ไม่ได้เน้นลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ที่จบการศึกษาในระดับนี้แต่อย่างใด เป็นแต่เพียงการให้ความรู้และทักษะบางอย่างอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญมี เณรยอด (2536) ที่ว่า การปฏิบัติในการกำหนดความมุ่งหมายทางการศึกษาของไทยเราไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติหรือระดับอื่น ๆ ที่รองลงมาก็ตาม จะเห็นได้ว่าเราเน้นข้อมูลเกี่ยวกับวิชาการที่จะนำไปช่วยในการเรียนต่อมากที่สุด ส่วนข้อมูลด้านอื่น ๆ มักถูกละเลย เสมือนว่าจะไม่มีความสำคัญด้วย

การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดเนื้อหาจากหนังสือเรียนทั้งของกรมวิชาการและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ โดยไม่มีปัญหาในการดำเนินการ เพราะครูผู้สอนให้ความร่วมมือ และกำหนดได้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่กำหนดเนื้อหาจากหนังสือเรียนมีสาเหตุมาจากการไม่ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรอีกเช่นกัน จะกำหนดเนื้อหาอะไรจึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรก็ไม่สามารถที่จะทำได้ ทำให้ไม่สามารถกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรได้ ผู้จัดทำหลักสูตรจึงต้องพึ่งพาเนื้อหาจากหนังสือเรียนเกือบทั้งหมด การกำหนดจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งดังที่ จิตรลดา แสงปัญญา (2536) ได้กล่าวว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นแนวทางหรือกรอบที่ช่วย

ให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถคัดเลือกเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ความรู้ได้ง่าย และตรงเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ สมจิต จันทรฉาย (2536) ที่กล่าวว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นงานชิ้นแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะงานในขั้นต่อไปนั้นต้องอาศัยจุดมุ่งหมายนี้เป็นตัวกำหนด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่งของทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนโดยเฉพาะ แต่ใช้วิธีผสมผสานการฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน ไปด้วยกัน ซึ่งกำหนดได้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน จะต้องพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเรียนแต่ละเล่มว่ามีความเหมาะสมเพียงใด สามารถจัดกิจกรรมให้ครบถ้วนในทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้หรือไม่ และจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยแค่ไหน ดังที่ กรมวิชาการ (2536) ได้กำหนดจุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในสัดส่วนที่ทัดเทียมและขนานไปกับการสอนเนื้อหาทางภาษา และมีความต่อเนื่องในระดับชั้น โดยจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสารและการนำไปใช้ได้ผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจะต้องใช้วิธีผสมผสานการฝึกปฏิบัติในทักษะทั้ง 4 ด้านนี้ไปด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประนอม สุรัสวดี (2534) ที่ว่า การเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเป็นการเรียนพื้นฐานของการนำภาษาไปใช้ได้ ลักษณะของบทเรียนหรือสื่อการเรียนจึงควรออกมาในรูปของบริษัท (Context) ภาษาไม่ใช่สิ่งที่แยกสอนเป็นส่วน ๆ ได้ ต้องสอนรวม

2. การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การจัดเตรียมบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาจากเอกสารความรู้ด้วยตนเอง ส่วนปัญหาที่ครูส่วนใหญ่พบ คือ ขาดเอกสารในการศึกษาหาความรู้ ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพและปัญหา

ของครูผู้สอนในการเตรียมตัวเพื่อการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนมีความสอดคล้องกัน ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว โดยจัดหาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนภาษาอังกฤษตามแหล่งความรู้ เช่น สถาบันการสอนภาษาต่าง ๆ มาบริการแก่ครูผู้สอนโดยจัดหาไว้ในห้องสมุด เพื่อให้ครูผู้สอนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และฝึกฝนตนเองเพิ่มเติมอยู่เสมอ ดังที่อุทัย ภิมขันธ์ และเพ็ญศรี รังสียากุล (2521) กล่าวว่า ความรู้ของครูเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการสอนภาษาอังกฤษ เพราะครูเป็นแบบอย่างที่ได้เด็กต้องเลียนแบบทั้งในการพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนเด็กในระยะเริ่มเรียน

การจัดตารางสอน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดอัตราเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งต่ำกว่าอัตราเวลาเรียนที่ กรมวิชาการ (2534) ได้กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร คือสัปดาห์ละ 15 คาบ คาบละ 20 นาที แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียนนี้อาจเป็นเพราะในแต่ละวันจำนวนคาบเวลาที่ใช้สอนภาษาอังกฤษนี้เท่ากัน ทำให้โรงเรียนกำหนดอัตราเวลาเรียนในลักษณะนี้เพื่อความสะดวกในการจัดตารางสอน แต่เป็นผลกระทบทำให้เวลาที่ใช้สอนภาษาอังกฤษตลอดปีลดลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนควรที่จะปรับปรุงแก้ไขในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง ดังที่ กรมวิชาการ (2534) ได้ให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตารางสอนว่า ไม่ควรใช้ช่วงเวลาเท่ากันหมด เพราะครูจะต้องใช้เทคนิควิธีการสอนหลาย ๆ แบบตามความเหมาะสม และต้องฝึกกระบวนการ ต้องศึกษากำหนดการสอน การจัดช่วงเวลาเรียนได้มากน้อยตามความเหมาะสม เพื่อการเสริมสร้างลักษณะนิสัยและกระบวนการเรียนรู้ สำหรับการที่ครูผู้สอนยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน แต่เวลาเรียนมีความเพียงพอกับการปฏิบัติจริงของครูผู้สอน ปัญหาที่พบคือการสอนส่วนมากอยู่ในช่วงบ่าย นักเรียนไม่สนใจเท่าที่ควร ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดตารางสอนของโรงเรียนนั้นควรที่จะให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการจัด อย่างน้อยก็เป็นผู้เสนอสภาพปัจจุบันและ

ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ทราบ ทั้งนี้การกำหนดควิชาใดอยู่ในช่วงเช้าหรือบ่ายนั้น ผู้จัดควรพิจารณาลักษณะของเนื้อหาวิชาและนโยบายของโรงเรียนเป็นหลัก และควรที่จะมีการประเมินผลการจัดการการสอนในทุก ๆ ปีการศึกษา เพื่อที่จะได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น และเป็นผลทำให้การสอนของครูและการเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพ ดังที่ กิติมา ปรีดีติลก (2532) กล่าวว่า ถ้าตารางสอนไม่ถูกจัดอย่างถูกต้องครบถ้วนเนื้อหาในหลักสูตรในเวลานั้นจำกัด ผลเสียก็จะเกิดแก่ผู้เรียน นั่นคือผู้เรียนจะได้รับความรู้ไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร หรือหากมีการจัดเนื้อหาได้ครบถ้วนตามเวลาที่กำหนด แต่วิธีการจัดไม่ถูกต้อง เช่น นำวิชาที่มีความสำคัญต้องการสมาธิในการเรียนไปไว้ในเวลาที่ร่างกายล้ามาจากการเรียนทั้งวัน ก็จะทำให้ผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

การจัดครูเข้าสอน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีหลักการในการจัดครูเข้าสอนตรงกับสาเหตุที่ครูได้สอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างสอดคล้องกัน คือ ต้องตรงกับวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ปัญหาของครูผู้สอน คือ ได้รับมอบหมายงานด้านอื่นให้ปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน ผู้วิจัยเห็นว่าหลักการในการจัดครูผู้สอนของโรงเรียนถูกต้องอย่างยิ่ง และเพื่อที่จะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรที่ทางโรงเรียนน่าจะลดปริมาณงานด้านอื่นของครูผู้สอนหรือไม่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่นจะทำให้ครูผู้สอนได้มีเวลาในการเตรียมกิจกรรมการสอนมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ในด้านการฝึกกระบวนการทำงานในตัวครู จำเป็นต้องให้ครูมีภาระงานไม่มากนัก การจัดการเรียนการสอนของครูก็จะเกิดประสิทธิภาพ ดังที่ กรมวิชาการ (2534) ได้ให้ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการไว้ว่า ทักษะกระบวนการนั้นเกิดได้ทั้งที่ครู ที่ผู้เรียน และคนทั่ว ๆ ไปที่ทำงานทุกคนมิใช่เป็นเรื่องที่ครูนำไปสอนผู้เรียนให้ใช้ได้เท่านั้น ถ้าครูไม่รู้ทักษะกระบวนการหรือครูใช้ทักษะกระบวนการไม่ได้ ครูคงจะสอนผู้เรียนให้ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นผู้เรียนก็เอาไปใช้ไม่ได้เช่นกัน ใจแรกคือครูต้องทำเองก่อนแล้วจึงนำไปสอนให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้

การจัดสถานที่ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดห้องเรียนโดยคณะเด็กเก่งและเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน การจัดโต๊ะเรียนเป็นแถวตอนลึก และช่วงระยะเวลาในการเปลี่ยนรูปแบบ

การจัดโต๊ะเรียนใหม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการสอนของครู ปัญหาของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ ขนาดห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดห้องเรียนแบบคละเก้ง เด็กอ่อน เป็นวิธีการที่ตีแบบหนึ่งที่จะสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเด็กที่เรียนเก่งสามารถช่วยเหลือในการเรียนแก่เด็กที่เรียนอ่อนได้ ดังที่ ส.ไร พงษ์ทองเจริญ (2530) ได้กล่าวว่าการจัดชั้นเรียนใช้วิธีคละเก้ง นั่นคือไม่มีการแยกเป็นเด็กห้องเก่งหรือห้องอ่อน แต่ทุก ๆ ห้องเรียนจะมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่คละกัน เพื่อให้เด็กเก่งเป็นตัวช่วยในการเรียนแก่เด็กอ่อน และทั้งสองฝ่ายจะได้เรียนรู้ในการให้การรับ เป็นการสอนวิธีดำเนินชีวิตในสังคมไปในตัว การจัดโต๊ะเรียนเป็นแถวตอนลึก และการที่ห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะกับจำนวนนักเรียนนั้น เป็นเพราะโรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่นิยมส่งลูกหลานมาเรียนที่โรงเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องสูงมาก ดังนั้นโรงเรียนอาจแก้ปัญหาในด้านนี้โดยจัดห้องเรียนสำหรับใช้สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะที่มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน มีสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ไว้ในห้องแทนที่จะเก็บไว้ในห้องเรียนปกติ เพื่อสามารถฝึกปฏิบัติและทำกิจกรรมการสอนในลักษณะต่าง ๆ เสริมให้แก่กันได้ โดยจัดตารางให้นักเรียนแต่ละชั้นได้หมุนเวียนใช้ห้องเรียนอย่างทั่วถึง

การจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการชี้แจงจุดประสงค์ก่อนทำการสอนเป็นบางครั้ง เตรียมการสอนโดยอ่านเนื้อหาในหนังสือที่อ่าน และจัดกิจกรรมตามบทเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัด และใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน ปัญหาที่ครูส่วนใหญ่พบคือ พื้นฐานความรู้ของนักเรียนต่างกันมาก ผู้วิจัยเห็นว่า การชี้แจงจุดประสงค์แก่นักเรียนก่อนทำการสอนควรที่จะทำทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการเรียนการสอนจะได้มุ่งสู่ทิศทางเดียวกัน การเตรียมการสอนควรประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรมที่ครูจะจัดให้นักเรียน ซึ่งเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัด ถึงแม้ว่าปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือพื้นฐานความรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็ยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่าง

หลากหลาย และเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียน ดังที่ กรมวิชาการ (2534) ได้กล่าวถึงทักษะกระบวนการกับวิธีการสอนไว้ว่า ครูจะต้องพิจารณาพื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียน ตลอดจนเงื่อนไขอื่น ๆ ในการสอน เช่น วัสดุอุปกรณ์ สถานที่และโอกาส แล้วเลือกวิธีการที่เหมาะสมเพื่อนำผู้เรียนผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของทักษะกระบวนการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในบทเรียนนั้น โดยคำนึงถึงความเป็นจริงว่า ไม่มีวิธีการสอนใดที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคนโดยไม่มีข้อจำกัด และพยายามเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนให้มากที่สุด

การจัดทำและการใช้วัสดุหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีงบประมาณให้ดำเนินการ วัสดุหลักสูตรที่ครูผู้สอนจัดทำและใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ สื่อการสอน และแบบฝึกหัดเสริมทักษะ สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ และครูใช้เป็นบางบทเรียนไม่สม่ำเสมอ ปัญหาที่ครูส่วนใหญ่พบคือ ไม่มีเวลาในการใช้และจัดทำ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณให้ดำเนินการ แต่สื่อการสอนยังไม่เพียงพอ และครูใช้สื่อการสอนเพียงบางบทเรียน แสดงว่าการจัดทำและการใช้สื่อการสอนมีปริมาณน้อย ควรที่โรงเรียนจะต้องแก้ไขให้ครูได้มีการสำรวจจำนวนและความต้องการในการใช้สื่อการสอน โดยโรงเรียนอาจดำเนินการจัดซื้อหรือจัดหาสื่อการสอนที่ครูต้องการ รวมทั้งจัดให้มีการจัดทำสื่อการสอนขึ้นใช้เองด้วย เพื่อแก้ปัญหาการไม่มีเวลาจัดทำสื่อการสอนของครู โดยอาจเป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอน การประกวดสื่อการสอนที่ครูจัดทำ หรือการสาธิตแนะนำสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการประเมินการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนจากเอกสารการประเมินสื่อการสอนด้วย ดังที่ สรุขวดี (2534) ได้กล่าวว่า สื่อการสอนที่ดีที่สุดน่าจะเป็นสื่อที่สร้างโดยกลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาโดยตรง นำประสบการณ์การสอนและความรู้จักเด็กอย่างถ่องแท้มาใช้สร้างสื่อการสอนให้เกิดเป็นแบบเรียนที่เน้นความเป็นคนไทยผู้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดวัตถุประสงค์เพื่อเสริมทักษะด้านภาษาแก่นักเรียน และให้มีโอกาสร่วมกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน โดย

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านภาษาของนักเรียน โดยไม่มีการบังคับให้สมัครเข้าร่วมกิจกรรม และปัญหาส่วนใหญ่ของครูผู้สอนคือ ขาดสถานที่ในการจัด ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน และครูผู้สอนมีความสอดคล้องกัน การจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม สำหรับปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับการขาดสถานที่ในการจัดนั้น ทางโรงเรียนควรที่จะพิจารณาและหาแนวทางแก้ไข โดยการนำสถานที่ของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด หรือพิจารณารูปแบบของการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยเลือกกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้สถานที่มาก หรือจำกัดจำนวนของผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งการจัดให้นักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมก็นับได้ว่าสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า โดยที่สำคัญต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนี้ด้วย จะช่วยให้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นนี้มีคุณค่าและได้รับการตอบสนองโดยการแสดงออกของนักเรียนอย่างเต็มที่ ดังที่ พุสดี กุญอินทร์ (2530) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาอังกฤษสามารถจัดได้หลายรูปแบบตามความพร้อมของโรงเรียน และตามความต้องการของผู้เรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนว่ามีบุคลากรที่จะจัดและดูแลการทำกิจกรรมให้สำเร็จหรือไม่

การสอนซ่อมเสริม ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อซ่อมเสริมทักษะในด้านที่บกพร่องของผู้เรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ โดยสอนซ่อมเสริมทั้งเด็กเรียนเก่งและเด็กเรียนอ่อน โดยปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ นักเรียนไม่ให้ความสนใจ ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนได้จัดสอนซ่อมเสริมได้ถูกต้องตามหลักการ ดังที่ กรมวิชาการ (2521) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึงการสอนเด็กที่เรียนอยู่ในระดับต่ำหรือสูงกว่าเพื่อน ๆ ในห้องเดียวกัน สำหรับปัญหาที่นักเรียนไม่ให้ความสนิใจนั้น จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนได้มองปัญหาเฉพาะที่ตัวนักเรียน แต่ไม่ได้พิจารณาว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมของครูผู้สอนเองไม่น่าสนใจก็เป็นได้ เพราะการที่นักเรียนบกพร่อง

ในทักษะด้านใดด้านหนึ่ง และทางโรงเรียนมีเป้าหมายที่จะแก้ไขเจาะจงให้ตรงกับด้านที่เป็น ปัญหาของนักเรียนนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนก่อน แล้วจึงจัด กิจกรรมที่เร้าใจและแตกต่างไปกับการจัดกิจกรรมปกติในชั้นเรียน โดยวิธีการที่ครูผู้สอนสอน ในสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่มีความยากซับซ้อนนั้น เป็นสิ่งที่เหมาะสม

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการ ดำเนินการโดยหัวหน้าหมวดวิชา เข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการที่โรงเรียน ทำการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษโดยการให้หัวหน้าหมวดวิชาเข้าสังเกต การสอนในชั้นเรียนนั้น เป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะหัวหน้าหมวดวิชาเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษคน หนึ่งโรงเรียนที่มีประสบการณ์และความสามารถ รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอนในหมวด วิชาของตนเอง จึงสามารถที่จะให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สอดคล้องกับ สังก อุทรานันท์ (2530) ที่ว่า หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา คือ เป็น กระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบเพื่อการจับผิด แต่ประการใด โดยลักษณะ เช่นนี้ผู้นิเทศจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับ ผู้รับการนิเทศ การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย และร่วมมือกัน สำหรับปัญหาของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ นั้น เป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดการวางแผนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการ นิเทศภายในชั้นในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน (2535) เกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ใน โรงเรียนเอกชน ที่ว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเอกชนควรร่วมมือกันสร้างความมั่นใจ กับครูผู้สอน โดยการสร้างระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้เกิดขึ้น และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้ผลการนิเทศภายในนั้นมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนเน้นมากที่สุดในด้านต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เอกชน ซึ่งพบว่าคุณภาพการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับการสอนของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532) โดยโรงเรียนสร้างความเข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตรแก่ครูผู้สอนด้วยการให้เข้ารับการอบรม การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมาใช้ โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535) ที่ได้เสนอแนะกิจกรรมเพื่อเสริมให้กระบวนการใช้หลักสูตรได้ประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ครูมีการพัฒนาทักษะ การเขียนแผนการสอน และการใช้แผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในชั้นเรียน โดยให้ครูผู้สอนกลุ่มวิชาเดียวกันได้มีโอกาสร่วมกันคิดจัดกิจกรรมการสอน แผนการสอน และเมื่อนำไปใช้สอนจริงในห้องเรียน ให้มีการปรับพัฒนาแผนการสอนนั้นให้เหมาะสม โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินแต่ละครั้งไม่สม่ำเสมอ และการนำผลการประเมินมาใช้ไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากมีงานมาก ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งโรงเรียนน่าจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้ยิ่งขึ้น รวมทั้งการขาดการให้ความรู้ความเข้าใจจากผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2529) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการสรุปผลของการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย คือ

1. สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ควรจัดให้มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนคาทอลิกในสังกัด โดยมีการเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแก่ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน

2. สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นแบบแผนและแม่บทที่โรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสามารถนำไปใช้ และสนับสนุนการใช้หลักสูตรนี้ในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษนี้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีข้อเสนอจากการวิจัยดังนี้คือ

1. โรงเรียนคาทอลิกควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานประกอบ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2. โรงเรียนคาทอลิกควรดำเนินการวิเคราะห์สภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ และทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. โรงเรียนคาทอลิกควรดำเนินการจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน และมีมาตรการในการดำเนินงาน เพื่อให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรนี้ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรวิชา
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย